

Verordening participatie volwassenen gemeente Zwolle 2017

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-09-2017;

besluit: De verordening participatie volwassenen Gemeente Zwolle 2017 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 2 oktober 2017

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Wet: Participatiewet
- b. Volwassene: de meerderjarige persoon die ten behoeve van zichzelf een voorziening in het kader van deze verordening verzoekt.
- c. Partner: de persoon die al of niet gehuwd met de volwassene een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad.
- d. Inkomen: het inkomen zoals bedoeld in artikel 31, 32 en 33 van de wet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 onder b van de wet. Bij een gehuwde of samenwonende wordt uitgegaan van de som van het inkomen van de aanvrager en zijn partner.
- e. Peilmaand: de maand voorafgaand aan de maand waarin het verzoek om een tegemoetkoming is gedaan.
- f. Norm: bedrag voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, zoals bedoeld in artikel 5 onder c van de wet maar verminderd met de in de wet geldende vakantietoeslag;
- g. Vermogen: het vermogen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 34 van de wet. Bij een gehuwde of samenwonende wordt uitgegaan van de som van het vermogen van aanvrager en zijn partner.
- h. Zelfstandige: de volwassene die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep en de financiële risico's daarover draagt.
- i. Maatschappelijke of culturele activiteit: een bezigheid van een volwassene waaraan kosten verbonden zijn door aanschaf van een museumjaarkaart, lidmaatschap van de bibliotheek Zwolle, entree of lidmaatschap van een sportgelegenheid of vervoer.

Artikel 2 Kring van belanghebbenden

1. Om voor een tegemoetkoming participatie volwassenen in aanmerking te komen:
 - a. dient de volwassene en zijn partner op het moment van de aanvraag in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven te staan; en
 - b. mag het inkomen over de peilmaand of de maand waarin voor het eerst een uitkering levensonderhoud op grond van de wet is aangevraagd, niet meer bedragen dan 110% van de norm of voor een chronisch zieke niet meer bedragen dan 130% van de norm; en
 - c. dient het vermogen minder te bedragen dan de van toepassing zijnde vermogensgrens op grond van artikel 34 van de wet. Indien er sprake is van bezit van een eigen woning is artikel 50 lid 1 van de wet op overeenkomstige wijze van toepassing.
2. Indien als gevolg van wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de peilmaand hoger is dan de norm wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de peilmaand is genoten te delen door 12.
3. Indien er sprake is van een inkomen als zelfstandige wordt uitgegaan van het inkomen over het boekjaar, voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan. Dit is het inkomen na aftrek van de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Deze belasting en premies worden gesteld op het percentage, zoals vermeld in artikel 6, lid 2, van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Hierbij wordt een teruggave inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen niet als inkomen aangemerkt. Het vastgestelde inkomen als zelfstandige wordt, na eventuele vermeerdering met andere inkomsten over het betreffende boekjaar, gedeeld door 12.
4. Indien in hetzelfde kalenderjaar als van de aanvraag gebruik is gemaakt van een Zwolse gemeentelijke inkomensondersteunende voorziening of kwijtschelding van Zwolse gemeentelijke belastingen over het jaar van aanvraag is verleend, kan het college oordelen dat aan de inkomens- en vermogensnorm in lid 1 is voldaan.

Artikel 3 Schuldenaren

In afwijking van het gestelde in artikel 2 lid 1 onder c kan de volwassene ongeacht de hoogte van het inkomen voor een tegemoetkoming in aanmerking komen als hij in het kader van een schuldregeling

een relatie heeft met de gemeentelijke Schulddienstverlening en hij alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding.

Artikel 4 Wie komt niet voor de tegemoetkoming in aanmerking?

Een tegemoetkoming wordt niet verstrekt als een volwassene:

- a. als vreemdeling niet rechtmatig verblijf houdt in Nederland in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000;
- b. uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt en in verband daarmee een aanspraak heeft op de Wet op de studiefinanciering 2000;
- c. rechtens zijn vrijheid is ontnomen of zich onttrekt aan tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf;
- d. in een inrichting verblijft;
- e. Het eerste lid is niet van toepassing als een volwassene als vreemdeling na rechtmatig verblijf te hebben gehouden in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000, rechtmatig in Nederland verblijf heeft op grond van artikel 8, onder g of h van de Vreemdelingenwet 2000.

Artikel 5 Hoogte en besteding tegemoetkoming

1. De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt € 60,00 per maatschappelijke of culturele activiteit.
2. Een volwassene kan maximaal voor twee maatschappelijke of culturele activiteiten een tegemoetkoming krijgen.

Artikel 6 Aanvragen

1. Om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen dient de volwassene voor het aanvragen gebruik te maken van een formulier dat door het college is vastgesteld. De partner moet schriftelijk instemmen als de volwassene mede namens de partner een aanvraag indient.
2. De aanvraag voor een tegemoetkoming dient uiterlijk op 30 juni 2018 te worden ingediend.
3. De tegemoetkoming wordt eenmalig verstrekt. Betaling geschiedt op de opgegeven bankrekening.

Artikel 7 Terugvordering

1. De volwassene bewaart gedurende tenminste twee jaar na afloop van het betreffende kalenderjaar de schriftelijke bewijzen van zijn uitgaven voor de maatschappelijke of culturele activiteiten.
2. De bijdrage kan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd indien de aanvrager onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en daardoor een te hoge bijdrage heeft ontvangen of weigert te voldoen aan gestelde verplichtingen.

Artikel 8 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen artikel 2, 3, 4 en 7 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing gelet op het belang van belanghebbende leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding en einde

Deze verordening treedt in werking op 1 oktober 2017 en eindigt op 1 juli 2018

Algemene Toelichting

We willen voorkomen dat mensen in de samenleving niet meer participeren in de maatschappij. Iedereen in Zwolle heeft recht op een inkomen maar niet elk inkomen biedt voldoende bestedingsmogelijkheden om te kunnen participeren. Met een laag inkomen verandert er veel in je leven. Men bezuinigt op voeding, abonnementen, bioscoop, lidmaatschappen en reizen.

Een extraatje in welke vorm dan ook, is wenselijk. Als grote gemene deler werden door betrokkenen genoemd een tegemoetkoming voor vervoer, sport en cultuur met name bibliotheek, film, theater, museum.

Met deze declaratieregeling wordt aan volwassenen uit huishoudens met een laag inkomen volgens de Zwolse armoedegrens de mogelijkheid geboden om een tegemoetkoming aan te vragen voor de kosten voor participatie. Zo kunnen zij ondanks hun beperkte financiële situatie deelnemen aan culturele, maatschappelijke en sportieve voorziening. Hiermee beogen ook aan preventie van zware sociale problematiek een bijdrage te leveren.

Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 1 begrippen

Voor het definiëren van de begrippen is aangesloten bij de Participatiewet. Deze wet geeft structuur aan veel situaties en concepten op het terrein van armoedebeleid. Deze verordening is op veel manieren een doortrekking van de verordening scholieren gemeente Zwolle.

Toegevoegd is het begrip zelfstandige om een uniforme benadering van het inkomen en vermogen te scheppen voor deze groep van inwoners die een beroep doen op de regeling.

Een zelfstandige is iemand die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep. Een zelfstandige moet de financiële risico's van het bedrijf dragen. In het begrip zelfstandige is geen begrenzing voor opgenomen in verband met de pensioengerechtigde leeftijd. Immers ook een zeventigjarige kan nog actief zijn als zelfstandige en, naast zijn AOW, daaruit inkomen verwerven. Ook het element wettige beroepsuitoefening is weggelaten omdat ook onwettige beroepsuitoefening inkomen genereert. Zowel bij volledig ondernemerschap als gedeeltelijk ondernemerschap wordt ten aanzien van het bepalen van het inkomen, uitgegaan van het inkomen over een boekjaar. Dit is het boekjaar voorafgaand aan het jaar van de aanvraag. Voor toelichting op het begrip maatschappelijke of culturele activiteit zie artikel 5.

Artikel 2, 3 en 4 Wie komt wel of niet voor tegemoetkoming in aanmerking?

In Participatiewet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. De artikelen 11 en 13 PW passen we analoog toe in deze autonome verordening. Hieruit volgt dat:

- alleen mensen die hier te lande verblijven recht hebben op de tegemoetkoming.
- vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven en die voldoen aan het gestelde in artikel 11 lid 2 en 3 Pw recht hebben op een tegemoetkoming.
- Gedetineerden, verpleegden en studenten geen recht hebben op een tegemoetkoming.

De bepalingen 2, 3 en 4 zijn van belang bij de toetsing van de situatie op het moment van de aanvraag. Een zelfstandige kan evenzeer in financieel moeilijke omstandigheden geraken of verkeren. Naast het volledig uitoefenen van het ondernemerschap kunnen ook zelfstandige activiteiten worden verricht in combinatie met bijvoorbeeld arbeid in loondienst. Deze activiteiten hebben in de regel een bescheiden karakter. Voor het bepalen van het inkomen gaan we uit van een boekjaar en delen dat inkomen door twaalf.

Eén van de voorwaarden om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen is dat een belanghebbende voldoet aan de vermogensbepalingen. In de wet worden voor eigen woning bezit vermogensvrijlatingen genoemd. Deze vermogensvrijlatingen zijn ook van toepassing op de verlening van de tegemoetkoming. In de wet wordt echter aangegeven dat als iemand als gevolg van het bezit van een eigen woning meer vermogen heeft dan het vermogen dat vrijgelaten mag worden er bijstand verleend wordt in de vorm van een lening. Het is niet de bedoeling om de tegemoetkoming in de vorm van een lening te verstrekken. In de situatie dat iemand als gevolg van het eigen woning bezit meer vermogen heeft dan toegestaan en een inkomen heeft kleiner dan 110% van de bijstandsnorm, wordt de tegemoetkoming á fonds perdu verleend.

Mensen met veel schulden hebben weinig te besteden. Schuldenaren die bij de gemeentelijke afdeling schuldienstverlening (SDV) een traject doorlopen worden in sommige gevallen teruggezet op een minimaal besteedbaar inkomen. Dit minimale besteedbare inkomen wordt vastgesteld door berekening van het "vrij te laten bedrag (VTLB)". In artikel drie wordt bepaald dat deze groep van mensen ook recht hebben op de tegemoetkoming indien in de peilmaand het VTLB van toepassing is.

Artikel 5 Hoogte en besteding tegemoetkoming

Het inkomen is meestal wel genoeg om er de vaste lasten zoals huur, gas en water van te kunnen betalen. Voor iets extra's, zoals het lidmaatschap van een sportvereniging of bibliotheek, het bezoeken van een concert of het museum, blijft geen geld over. Dat is zorgelijk. We willen voorkomen dat mensen met een laag inkomen in een sociaal isolement terechtkomen. De gemeente wil voor volwassen extra ondersteuning bieden.

Er is voor gekozen om een tegemoetkoming te verlenen voor de vier onderstaande categorieën van maatschappelijke of culturele activiteiten.

1. Tegemoetkoming in de kosten voor lidmaatschap van de bibliotheek. Lidmaatschap voor een partner en voor kinderen tot 18 jaar is gratis. De bibliotheek biedt ook een boekendienst aan huis, voor wie niet zelfstandig naar de Stadkamer kan komen.⁵
2. Tegemoetkoming voor vervoerskosten. Vervoer blijkt bij participatie vaak een grote kostenpost. Niet iedereen kan een bezoek aan bijvoorbeeld familie, sportclub of bibliotheek lopend of fietsend afleggen. De regeling biedt een vergoeding van € 60 voor bijv het opladen van een ov-kaart of autohuur van een erkend bedrijf. Daarmee kan gebruik gemaakt worden van bus- en treinvervoer in Zwolle en daarbuiten.
3. Tegemoetkoming voor entree van sportgelegenheden of lidmaatschap van een sportvereniging. Hierbij wordt gedacht aan een tegemoetkoming voor entree bij de Zwolse zwembaden, vergoeding voor lidmaatschap van een sportschool en van sportverenigingen.
4. Tegemoetkoming voor aanschaf van een museumjaarkaart. De museumkaart is de sleutel tot 400 musea. De kaart is uitsluitend bestemd voor de persoon van wie de gegevens op de Museumkaart staan.

Voor wie een tegemoetkoming wil in overige kosten ter ondersteuning van een van de vier bovengenoemd categorieën, zal op het formulier een kopje Overig worden toegevoegd met de mogelijkheid om kostensoort en motivatie aan te geven. Als dit in lijn met de verordening is, zal via een persoonlijk gesprek een maatwerkoplossing gezocht worden.

Omdat de bovenstaande kosten nauwelijks verschillen qua hoogte wordt in de declaratieregeling standaard € 60,00 vergoed per categorie. Het maximale aantal vergoedingen per persoon wordt gedurende de looptijd van de regeling gesteld op twee waardoor het maximum op € 120,- komt. Voor een echtpaar is dat dus maximaal twee keer € 120.

Artikel 6 Aanvragen

Een volwassene kan vanaf dit najaar eenmalig een aanvraag voor een tegemoetkoming indienen. Voor het aanvragen van de tegemoetkoming moet men gebruik maken van het vastgestelde formulier. Echtparen of samenwonenden kunnen met wederzijdse toestemming gezamenlijk gaan aanvragen. Het recht op de tegemoetkoming vervalt na afloop van de regeling.

Artikel 7 Terugvordering

De belanghebbende moet aantonen dat de tegemoetkoming gebruikt is voor uitgaven op het culturele, maatschappelijke of sportieve vlak. Te denken valt aan: uitjes, bezoek aan een museum, bezoek van concerten, deelname aan muziekevenementen en het lidmaatschap van een sport- of muziekvereniging. De belanghebbende moet de bewijzen van deze uitgaven gedurende twee jaar bewaren, gerekend vanaf 1 januari volgend op het jaar van uitgave. Indien men onjuiste inlichtingen verschaft of in onvoldoende mate aan de verplichtingen voldoet kan de gemeente overgaan tot terugvordering van de tegemoetkoming.

Artikel 8 Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen mag het college van burgemeester en wethouders van de gemeente afwijken van een paar bepalingen in de verordening. Het betreffen de bepalingen over de omvang van de doelgroep, het aanvragen en het terugvorderen van de tegemoetkoming. Het college mag niet afwijken van de hoogte van de tegemoetkoming.

Artikel 9 Inwerkingtreding en einde

De verordening treedt in werking op 1 oktober 2017 en loopt af op het einde van juni in het volgende kalenderjaar af. De gemeenteraad heeft eenmalig een half miljoen beschikbaar gesteld voor de financiering van deze tegemoetkoming. Na evaluatie halverwege het budget, vermoedelijk in 2018, kan worden bezien of deze regeling wordt voortgezet.